

IN THE NAME
OF GOD

Biomedical Informatics Dictionary (Bilingual)

By:

Dr. Kambiz Badie

Prof. S. Mohammad P. Firoozabadi

Zeynab Khodakarami

Maryam Khadivfar

Fatemeh Yousefzadeh

Titel:	Biomedical Informatics Dictionary (Bilingual)
Authors:	Dr. S.M.P. Firoozabadi, Dr. Kambiz Badie, Zeynab Khodakarami, Maryam Khadivfar, Fatemeh Yousefzadeh
Literary and technical editor:	Dr. Fariba Shokohi
Cover Designer:	Dr. Syed Najmuddin Amir Shah Karami
Publisher:	Tarbiat Modarres University Press
Publication No.:	205
Serial No.:	241
Pub. Date:	2016
Cir:	1000
ISBN:	978-600-7589-32-8
Lithography:	Iran Grafic
Printed in:	Ghashghaee
Address:	Tarbiat Modarres University. P.O. Box: 14115-318
Price:	250000 Rials

درباره فرهنگ حاضر

فرهنگ حاضر، مشتمل بر 2015 مدخل از نوع واژه و اصطلاح پایه و تخصصی حوزه انفورماتیک زیست‌پزشکی به دو زبان فارسی و انگلیسی است. تمامی مداخل، بر حسب الفبای انگلیسی (از انتهای کتاب) تنظیم شده است. مدخل‌های موجود در این فرهنگ به دو دسته تقسیم می‌شوند: مدخل‌های اصلی که ذیل آن، اطلاعات توصیفی آمده است و مدخل‌های ارجاعی (مشتمل بر کوتاه‌نوشت) که ذیل آن توضیحی ارائه نشده و با اختصار «نک» (نگاه کنید) به دیگر مدخل‌های اصلی مربوط، ارجاع شده است. در تدوین فرهنگ حاضر، سعی بر آن بود تا هم معادل دقیق فارسی و هم توصیف دقیق مفهومی برای هر مدخل ارائه شود. در همین راستا در این فرهنگ، برای بسیاری از واژه‌ها و اصطلاحات حوزه انفورماتیک زیست‌پزشکی که فاقد معادل فارسی مناسبی بودند، واژه‌گزینی دقیق و ادبی صورت گرفته است. همچنین در ذیل توصیف مداخل، ضمن ارائه مترادف (Syn)، متضاد (Ant) و کوتاه‌نوشت (Abbr) واژگان و اصطلاحات، در موارد مورد نیاز برای دستیابی به توضیحات تکمیلی، به دیگر مداخل مربوط ارجاع شده است. مشخصات کامل منابع استفاده‌شده در تدوین این فرهنگ، در فهرست منابع به ترتیب الفبایی، آمده است. همچنین، در انتهای توصیف تمامی مدخل‌های غیرارجاعی، به منبع مورد استفاده با ذکر نام نویسنده و سال انتشار، اشاره شده است.

فرهنگ توصیفی اصطلاحات انفورماتیک زیست پزشکی | ب

بی شک از جایگاهی والا در تضمین سلامت جسمی در جامعه برخوردارند، ایفا نمایند. در پایان انتظار می رود که شما خوانندگان محترم، ما را از نقطه نظرهای کارساز خود در بهبودبخشی به محتوای این فرهنگ با هدف توانمندسازی نقش آن، بی نصیب نگذارید.

دکتر کامبیز بدیع

پیشگفتار

امروزه دانش اطلاعات (انفورماتیک)، به موضوعی بس حیاتی در تمامی کاربردهای علمی، تخصصی و حرفه‌ای در عرصه‌ی حیات و کار انسان تبدیل شده است. از جمله موارد کلیدی‌ای که این واقعیت به طرز ویژه‌ای در آن صدق می‌کند، انفورماتیک زیست‌پزشکی است که با توجه به حساسیت و اهمیت موضوع، و به‌ویژه در قرن گذشته، موفقیت چشمگیری را از آن خود ساخته است. این مهم ایجاب می‌نماید تا اصطلاحات جاری در خصوص این مورد، با مآل‌اندیشی و ظرافت خاص دنبال گردد. اگرچه تاکنون فرهنگ‌های واژگان متنوعی به زبان انگلیسی در خارج از کشور به انتشار رسیده، اما فرهنگ توصیفی‌ای که دربرگیرنده اصطلاحات حوزه فناوری اطلاعات و انفورماتیک زیست‌پزشکی به‌طور اخص باشد، در کشور تدوین نشده است. لذا در تدوین فرهنگ حاضر، از منابع مورد استفاده در رشته و گرایش‌های انفورماتیک زیست‌پزشکی و همچنین کتب دیگر در حوزه‌های زیست‌پزشکی و فناوری اطلاعات و مقالات پژوهشی نویسندگان، برای گزینش واژه‌های مرتبط با این حوزه استفاده شده است. برای این منظور از منابع مذکور، در طی جلسات کارشناسی و بر مبنای اصطلاحات و ترجمه‌های استفاده‌شده در مقالات گذشته و همچنین اجتهاد جمعی و نظرهای کارشناسی، به نحو مطلوب هم در گردآوری و هم در توصیف و ترجمه بهره‌برداری شده است.

امید است که این مختصر، که اولین بار در قالبی دوزبانه ارائه می‌شود، توانسته باشد نقشی مؤثر در ارتقای سطح دانش و مهارت دست‌اندرکاران و دانش‌آموختگان این حوزه، که

تقدیم به:

تامی عزیزانی که با طیب و کثادگی خاطر در مسیر کجک به دیگران
و شاد کردن دل های آنان کام برداشته و می دارند...

عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ توصیفی اصطلاحات انفورماتیک زیست پزشکی (دوزبانه) / نگارندگان سید محمد فیروزآبادی ...

[و دیگران]: ویراستار ادبی و فنی فریبا شکوهی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه تربیت مدرس، مرکز نشر آثار علمی، 1395.

مشخصات ظاهری: 318 ص.

شابک: 978-600-7589-32-8

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: نگارندگان سیدمحمد فیروزآبادی، کامبیز بدیع، زینب خداکرمی، مریم خدیوفر، فاطمه یوسفزاده.

موضوع: انفورماتیک پزشکی -- واژه‌نامه‌ها -- انگلیسی

موضوع: Medical informatics -- Dictionaries -- English

موضوع: زیست‌انفورماتیک -- واژه‌نامه‌ها -- انگلیسی

موضوع: Bioinformatics -- Dictionaries -- English

موضوع: مهندسی پزشکی -- واژه‌نامه‌ها -- انگلیسی

موضوع: Biomedical engineering -- Dictionaries -- English

موضوع: زبان انگلیسی -- واژه‌نامه‌ها -- فارسی

موضوع: English language -- Dictionaries -- Persian

شناسه افزوده: فیروزآبادی، سید محمد

شناسه افزوده: دانشگاه تربیت مدرس. مرکز نشر آثار علمی

شناسه افزوده: Tarbiat Modares University. TMU Press

رده‌بندی کنگره: 1395 4/ف/ R858

رده‌بندی دیویی: 610/2803

شماره کتابشناسی ملی: 4275494

فرهنگ توصیفی اصطلاحات انفورماتیک زیست پزشکی (دوزبانه)

نگارندگان: دکتر سید محمد فیروزآبادی، دکتر کامبیز بدیع، زینب خداکرمی، مریم خدیوفر، فاطمه یوسفزاده

ویراستار ادبی و فنی: دکتر فریبا شکوهی

طراح جلد: دکتر سید نجم‌الدین امیر شاه کرمی

صفحه‌آرا: سمیه زهانی

شماره انتشار: 205

شماره پیاپی: 241

تاریخ انتشار: 1395

شمارگان: 1000

ISBN: 978-600-7589-32-8

شابک: 978-600-7589-32-8

ناشر: مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس

نوبت چاپ: اول

کارشناس اجرایی: لیلا نجفی زمان

ناظر چاپ: مصطفی جانجانی

لیتوگرافی: ایران گرافیک

چاپ و صحافی: قشقایی

مرکز پخش: تقاطع بزرگراه‌های آل‌احمد و دکتر چمران،

دانشگاه تربیت مدرس، مرکز نشر آثار علمی، صندوق پستی: ۱۴۱۱۵-۳۱۸

تلفن: ۸۲۸۸۳۰۹۶ دورنگار: ۸۲۸۸۳۰۳۲

بها: 250000 ریال

صحت مطالب کتاب بر عهده نگارندگان است.

فرهنگ توصیفی اصطلاحات انفورماتیک زیست پزشکی (دوزبانه)

نگارندگان

- دکتر کامبیز بدیع (عضو هیأت علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات)
دکتر سید محمد فیروز آبادی (عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس)
زینب خداکرمی (دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی پزشکی)
مریم خدیوفر (دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی پزشکی)
فاطمه یوسفزاده (دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی پزشکی)